

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/35/2023
Identifikačné číslo spisu:	4423201224
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4423201224.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého J. S., narodeného XX. Q. XXXX, dieťa rodičov - matky W. S. narodenej XX. G. XXXX, D. Q. Ž., J. X. XX, a otca K. S., narodeného XX. J. XXXX, D. Q. Ž., J. X. XX, o návrhu navrhovateľov 1/ W. E., narodeného XX. J. XXXX, U., U. XX, t. č. U. X, 2/ D. E., narodenej XX. G. XXXX, U., U. X, o osvojenie maloletého dieťaťa, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12NcP/8/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12NcP/8/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave vec vedenú pod sp. zn. 12NcP/8/2023 predložil dňa 08. septembra 2023 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave podľa § 3 ods. 5 písm. b/ zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení od 01. júna 2023 (ďalej len „CMP“). K čomu uviedol, že predmetom konania vo veci samej je osvojenie maloletého dieťaťa, keď Okresný súd Nové Zámky uznesením z 28. marca 2023 č. k. 8P/48/2023-19 preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Bratislava I. Okresný súd Bratislava I nesúhlasil s prenesením príslušnosti a vec predložil dňa 12. mája 2023 svojmu nadriadenému súdu - Krajskému súdu v Bratislave, ktorý dňa 24. júla 2023 vec postúpil Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Bratislava I s prenesením príslušnosti z Okresného súdu Nové Zámky. Poukazujúc na § 3 ods. 5 písm. b/ a § 112 ods. 2 CMP a § 2 ods. 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov SR uviedol, že o nesúhlase s prenesením príslušnosti rozhoduje nadriadený súd. Určenie nadriadeného súdu sa spravuje organizačnými vzťahmi vo vnútri sústavy súdov, nie vzťahmi inštančnými. Nadriadeným súdom, ktorý má rozhodovať o nesúhlase t. č. Mestského súdu Bratislava II s prenesením príslušnosti je Krajský súd v Bratislave s odvolaním sa na čl. 4 ods. 1 Civilný sporový poriadok z.č. 160/2015 Z. z. v platnom znení (ďalej aj

„CSP“). Tiež poukázal na ustálenú súdnu prax vyšších súdnych autorít pri posudzovaní určenia nadriadeného súdu, a to uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Ndob/1/2022 z 8. februára 2022 a sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023, i rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 824/2016 z 29. novembra 2016 a sp. zn. III. ÚS 46/2012 z 23. augusta 2012.

2. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

3. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. b/ CMP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

5. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

6. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l/ až n/ nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

7. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

8. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

9. Najvyšší súd, príslušný na rozhodnutie podľa § 6 ods. 2 CMP, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave, posúdil dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Trnave s postúpením veci (na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti) a dospel k záveru, že nesúhlas nie je dôvodný.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 CMP), jeho osvojenie (§ 135 a nasl. CMP). V rámci konania došlo k preneseniu miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP, keď Okresný súd Nové Zámky uznesením z 28. marca 2023 č. k. 8P/48/2023-19 preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Bratislava I. Okresný súd Bratislava I nesúhlasil s prenesením príslušnosti (č. l. 29 a nasl. spisu), pretože „Z obsahu spisu súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by v záujme maloletého dieťaťa svedčili preneseniu príslušnosti na okresný súd Bratislava I. Okresný súd Nové Zámky prenesenie príslušnosti vo svojom rozhodnutí ani presvedčivo, v súlade s ustanovením § 112 ods. 2 neodôvodnil. ... Nesprávne tiež uviedol, že bydlisko maloletého

dieťaťa je v obvode Okresného súdu Bratislava I. V skutočnosti sa terajšie bydlisko dieťaťa nachádza v obvode Okresného súdu Bratislava III.“ Z uvedených dôvodov predložil dňa 12. mája 2023 vec svojmu nadriadenému súdu - Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP, ktorý postúpil vec Krajskému súdu v Trnave ako súdu príslušnému (ako nadriadený súd) na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti.

11. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

12. Je nesporné, že na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. b/ CMP funkčne príslušný Krajský súd v Trnave. Nadriadený súd nie je v ust. § 112 ods. 2 CMP špecifikovaný. So zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy (podobne aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023, ods. 75 až 77) a s osobitným dôrazom na špecifickú povahu konaní podľa CMP pri aplikácii vyššie citovaného ust. čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov) je aj na rozhodovanie o určení príslušnosti vo veciach upravených CMP príslušný od 1. júna 2023 Krajský súd v Trnave ako súd nadriadený (kauzálna nadriadený súd) a špecializovaný na rodinnú agendu, a to z dôvodu potreby zachovania zmyslu a účelu reformy súdnej mapy zameranej, okrem iného dosiahnutia špecializácie aj v rodinnoprávnej agende, a to aj v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Opačný záver by sa priechil účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). „Reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov. (...) Jedným zo základných cieľov novej súdnej mapy je špecializácia súdov a sudcov. Špecializácia sa predpokladá pre trestnú, civilnú, rodinnú a obchodnú agendu na všeobecných súdoch a pre správnu agendu v samostatnom správnom súdnictve.“ (pozri dôvodovú správu k zákonu č 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov) K čomu najvyšší súd akcentuje aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania.

13. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov SR by v danom prípade nebolo na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ust. § 3 ods. 5 CMP (ten je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov SR v pomere špeciality). Nenáležitý je v tomto smere aj odkaz na ustálenú súdnu prax vyšších súdnych autorít pri posudzovaní určenia nadriadeného súdu (1Ndob/1/2022, 5Ndob/5/2023, či III. ÚS 824/2016 a III. ÚS 46/2012 z 23. augusta 2012), ktorá citovaná súdna prax neriešila špecifickú povahu konaní podľa CMP.

14. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.